CENA EGZEMPLARZA 10 GR

Prenumerata miesięczna wraz z odnoszeniem do domu 2·50

KRAKOWSKI
KURIER PORANNY
PISMO DEMOKRATYCZNE

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ul. Sławkowska 12/III Telefon Nr. 164-20.

Cena egzemplarza zagranicą zł 0·20 — Konto P. K. O. 408.727.

Nr 249 | Kraków, wtorek dnia 13 września 1938 r. | Rok II

Niech Trzecia Rzesza się nie łudzi!
Agresja niemiecka spotka się z interwencją Francji i Anglii

Londyn 11. 9. (I. R.) Dziś o godz. 18.20 zaproszono do Foreign Office korespondentów prasy światowej wobec których złożono następująca deklarację rzadu angielskiego:

Rząd angielski od początku zdawał sobie sprawę z niebezpieczeństwa, jakie przedstawia sprawa czeska. Dalej jednak wierzy w pokojowe załatwienie problemu.

Lord Runciman zyskał sobie w Pradze uznanie obu stron, przezwyciężył kolejne impasy, a ostatnim jego sukcesem są świeże propozycje czeskie, które idą dalej, niż to kiedykolwiek sama Praga myślała.

Niema usprawiedliwienia dla porzucenia negocjacji na rzecz jakiegoś drastycznego rozwiązania. Tego rodzaju próba wywoła powszechne potępienie całego świata.

Jest rzeczą niezmiernej wagi, ażeby rząd Rzeszy nie łudził się co do tego, a w szczególności nie powinien on liczyć na krótką i pomyślna kampanie przeciwko Czechosłowacji bez interwencji Francji, a nawet Anglii.

Rządy dominiów utrzymuja ścisłe porozumienie z centralą imperium a przede wszystkim utrzymujemy historyczne i tradycyjne związki z Francja naszym najbliższym sasiadem, druga wielką europejską demokracją, której bezpieczeństwo i integralność granic jest najściślej związana z bezpieczeństwem i integralnościa Anglii.

Jutrzejsza mowa kanclerza Hitlera wywołuje niepokój w świecie. Sam jednak kanclerz Hitler wyraził parokrotnie swoją wolę pokoju i byłoby błędem przypuszczać, że w swoich wynurzeniach był on nieszczery.

Rząd W. Brytanii pozostaje w ścisłym kontakcie z rządem Stanów Zjednoczonych. Ambasador Stanów Zjednoczonych odbył dzisiaj konferencję z lordem Halifaksem, a wieczorem ambasador USA przyjęty zostanie przez premiera brytyjskiego.

Wybuch petardy w Inowrocławiu

Inowrocław (tel.) Przy ulicy św. Ducha w Inowrocławiu wybuchła porą nocną petarda pod jednym ze sklepów żydowskich. Policja państwowa poszukuje za dotychczas nieznanymi sprawcami podrzucenia petardy.

Francja przygotowuje się na każdą ewentualność

Paryż 11. 9. (ai) W poniedziałek popołudniu odbędzie się rada gabinetowa na której min. Bonnet złoży sprawozdanie ze swej rozmowy z Litwinowem oraz ustalone zostanie stanowisko Francji wobec poniedziałkowej mowy Hitlera.

Minister Daladier poczynił już przygotowania, by móc w razie potrzeby już w poniedziałek wieczór zmobilizować kilka roczników a nawet zarządzić powszechną mobilizacze. Informacje jakie nadchodza tutaj - Genewy potwierdzaja wiadomość, że w rozmowie Bonneta z Litwinowem wyjaśnione zostało, iż Związek Radziecki wyda jednocześnie podobne zarządzenia. O zarządzeniach francuskich poinformowany został rząd angielski i obecnie sa one przedmiotem wspólnych narad sztabów generalnych Anglii i Francji.

Dzienniki tutejsze ogłosiły dziś depesze londyńską, wedle której min. Beck w porozumieniu z prez. Mościckim i marsz. Rydzem zdecydowany jest prowadzić politykę zupełnie analogiczną z polityka Anglii". Takie zapewnieie miało pono nadejść do Londynu z Warszawy.

Berlin Pat. W zwiazku z oświadczeniami rządu angielskiego do prasy co do stanowiska Anglii i Francji w razie gwałtownego rozwiazania sprawy czeskiej, w niemieckich kołach politycznych zwracają uwagę na fakt, że możliwość gwałtownego rozwiazania dotychczas była dyskutowana wyłącznie poza Niemcami.

Poza tym oświadczenia angielskie — według kół niemieckich — nie zawierały dla Niemiec żadnych niespodzianek.

Norymberga 11. 9. Na niedzielnym apelu wszystkich formacji partyjnych w którym wzięło udział około 100 tys. uczestników, kanclerz Hitler wygłosił przemówienie, w którym m. in. powiedział: — Żyć w Niemczech jest szczęściem. Szczęścia tego sa pozbawione miliony Niemców, ale serca ich wyrywają się ku Niemcom z Rzeszy, jak serca Niemców wyrywają się ku nim.

Wobec znanego stanowiska narodowego socjalizmu wobec Niemców żyjących zagranicą i wobec faktu, że poza delegacją Niemców sudeckkich bawia w Norymberdze przedstawiciele innych mniejszości niemieckich, m. in. przywódca mniejszości niemieckiej w Polsce p. Ulitz, słowa kanclerza nabierają szczególnego znaczenia i powinny być ostrzeżeniem dla wszystkich tych państw, które mają u siebie niemiecką mniejszość.

Pogłoska o dymisji min. Becka

Paryż (ai) Przez jeden dzień przeżywał Paryż prawdziwą sensację.

Po ogłoszeniu dymisji szefa niemieckiego sztabu gen. Becka jedna z angielskich radiostacji ogłosiła mylnie, że do dymisji podał się polski minister płk. Beck. Wiadomość te wydrukował w dobrej wierze poważny organ przemysłu francuskiego „Agence Economique et Financiere".

Pogłoska wywolała sensacyjne komentarze, łączące rzekomy fakt z aktualna sytuacją międzynarodowa — została jednak na drugi dzień zdementowana.

Niedziela u ludowców

Warszawa. Stronnictwo Ludowe tej niedzieli było niezwykle ruchliwe. Urządzono prawie 20 zjazdów i konferencji powiatowych, święcono w kilku miejscowosciach sztandary. Większe zjazdy odbyly się w Opocznie, Stopnicy, Opatowie, Łowiczu, Sierpcu, Olkuszu, Jordanowie, Grębowie (pow. Tarnobrzeg), Mińsku Mazowieckim, Radomiu. W Stoczku Łukowskim poświęcono 24 sztandarów, ponadto święcono sztandary w Zagórzu (pow. Przeworsk), Rachaniu (Tomaszów Lubelski), Długim (Sanok) Babicach (Warszawa). W Zawadach i Dawidach pod Warszawą odbyly się dożynki.

Wszędzie poruszono sprawę wyborów na stroje niezmienione. Dominują Nowosielce i Kraków. To wynika ze słów referujących oraz zabierających głos w dyskusji. Okólnik p. ministra gen. Składkowskiego był bardzo żywo interpretowany i stał się przedmiotem zainteresowania. Chłopi swoim zwyczajem, wysuwają na czoło kwestię zaufania. Obszernie i krytycznie komentowano „parcelację" wyborów. Wszystkie zebrania cieszyły się dużą frekwencją. W uroczystościach biorą udział delegaci P. P. S. i Stronnictwa Pracy, solidaryzując się z chłopami.

Górnicy przed strajkiem

Katowice 12. 9. (telef.) Dziś rozpocząć się mają pertraktacie górniczych związków zawodowych z właścicielami kopalni w sprawie nowej umowy zbiorowej.

Górnicy wysuwaja wobec baronów węglowych żądanie podwyżki płac, grożąc w przeciwnym razie strajkiem w całym górnictwie śląskim.

Po przemówieniu prez. Benesza

Perfidne stanowisko prasy niemieckiej

Norymberga. Pat. Sobotnie przemówienia prezydenta Benesza znalazło w niemieckich kołach politycznych bardzo chłodne i powściągliwe przyjęcie. Mowa prezydenta Benesza określana jest tutaj jako „piękne słowa" które w tej czy innej formie słyszy się często w Czechosłowacji ale które sto ją w jaskrawej sprzeczności z praktyką życia codziennego w ciągu ostatnich 20 lat".

Biorąc pod uwagę obecny stan stosunków, istniejących w Czechosłowacji, niemieckie koła polityczne oceniają obietnice prezydenta Benesza jako posiadające małą wartość. Wszyscy, którzy oczekują na słuszne rozwiązanie palących zagadnień w Czechosłowacji, muszą być rozczarowani istotnym stanem rzeczy. Gdyby Anglicy — oświadczają w niemieckich kołach politycznych — znaleźli się w takiej sytuacji, że część ich, zamieszkujących w bezpośrednim sąsiedztwie kraju macierzystego, byłaby uciskana to czyż zajęliby oni inne stanowisko, aniżeli Niemcy w Rzeszy? a czy Francuzi, którzyby znaleźli się w analogicznej sytuacji, inaczej by się zachowali? — Nic więc dziwnego, że Niemcy gdy chodzi o obronę swych rodaków zajmują właśnie takie stanowisko, a nie inne.

Na marginesie

Humor - i jaskiniowcy

A. B. C. zamieszcza co tydzień jako niedzielny dodatek, kolumnę humoru pn. „Wesołe ABC". Naturalnie nie należy tam szukać humoru w wyższym stylu. To tylko zbiór dowcipów i dowcipuszków, słowem — „wesoły kącik", lecz napęczniały do rozmiarów całej strony. Co do dowcipów zaś, to są wśród nich — „ideowe" (czyli komentujące w sposób pseudo — dowcipny ABCadłowskie wyznanie wiary — jakby do rozśmieszenia czytelników nie dosyć było „poważnej" AB Cadłowej publicystyki) i takie, których pointe'y z tym wyznaniem wiary stoją w jaskrawej choć mimowolnej sprzeczności. Na dobitek — żarty „przylegające" do ideologii są zdecydowanie ponure, natomiast naprawdę wesołe są niektóre dowcipy, będące jakby mimowolną satyrą na redaktorów.

Zacytujemy jeden taki: Oto do mieszkania pewnej kobiety wpada zdyszany dziennikarz i od progu już woła: „Dzień dobry! Chcę pierwszy zawiadomić panią! Wygrała pani na razie w konkursie 2000 franków, podróż naokoło świata i pieska!... Na to szczęściarka ma jedno tylko pytanie „A jakiej rasy jest piesek"...

Oczywiście nie trzeba dodawać, że podobną jak owa szczęściarka umysłowość posiadają redaktorowie ABC Bo rasa — moja pani, moja pani! — to grunt. Zachodzi tylko pytanie, w jaki sposób dowcip ten dostał się na kolumnę ABC o tym mówi dopisek, objaśniający, że żart przedrukowano z czasopisma „Humorist". Redaktor, daltonista na punkcie poczucia humoru, poprostu — nie zrozumiał. Stąd morał że: dzieci nie powinny przed snem bawić się zapałkami, a ponurzy jaskiniowcy z ABC nie powinni igrać dowcipami.

X

Francja ożywiona wolą pokoju

Paryż. Pat. Minister spraw wewnętrznych Albert Sarraut podczas inauguracji pomnika mera miasta Noyon, poległego podczas wojny światowej, wygłosił przemówienie, w którym m. in. powiedział, że interesy narodu wymagają, by wszyscy Francuzi skupili się około rządu. Przemówienie swe Sarraut zakończył słowami: wojna nie jest nieuniknioną koniecznością ludzie dobrej woli wszystkich narodów mogą i powinni uczynić wszystko by jej zapobiec. Francja szczyci się iż należy do narodów, ożywionych tą dobrą wolą. 20 lat pokoju pozwoliło naszemu krajowi podnieść się z ruin i wymazać ze swego serca wszelkie ślady nienawiści lub nieprzyjaźni w stosunku do dawnych nieprzyjaciół.

Norymberskie mowy

Norymberga. Pat. Dzisiaj rano w Luitpoldthain odbył się przegląd formacji narodowo — socjalistycznych. Kanclerz Hitler, który przybył o godz. 8-ej po poświęceniu nowych sztandarów wygłosił przemówienie, w którym m. in. powiedział: zrealizowaliśmy w tym roku marzenia pokoleń. Narodowy socjalizm doszedł do władzy dzięki walce. Należy walczyć jeszcze, by utrzymać stanowisko, zajęte przez ruch narodowo — socjalistyczny i stanowisko Rzeszy. Zadania jakie na was spadają, rozszerzyły się.

Tragiczna giełda

Wiedeń. Pat. „Deutsche Volksblatt" donosi z Berna morawskiego o powstaniu tam istnej giełdy, zajmującej się adoptowaniem zamożnych emigrantów żydowskich z Austrii przez ubogą ludność czeską. Adoptowania te, jak również zawieranie małżeństw mają być czynione w celu ułatwienia naturalizacji.

Samobójstwo w górach

Zakopane. (Tel.) W dniu 10 bm. przed południem jeden z pasterzy, pasący owce w górnej części Doliny Białego, zaalarmował tutejsze władze, że w lesie jakiś turysta postrzelił się.

Jak się okazało był to Łukasz Gromczewski, lat 30, z Łodzi, który w zamiarze samobójczym postrzelił się w klatkę piersiową. W stanie dość poważnym Gromczewskiego przewieziono do szpitala.

W przededniu wymiany jeńców w Hiszpanii

Paryż. Pat. Z Tuluzy donoszą, iż misja Chetwooda, której polecono rokowania z rządem w Burgos i Barcelonie, w celu doprowadzenia do wymiany jeńców, otrzymała odpowiedź od władz w Burgos, wyrażająca zgodę na przyjęcie członków misji na terytoriach zajętych przez wojska gen. Franco. Dzisiaj rano członkowie misji Chetwooda wyjechali pociągiem do Henday.

Ciekawa inowacja w senacie irlandzkim

Dublin. Pat. Pierwsze posiedzenie nowego senatu obranego zgodnie z nową ustawą na podstawach korporacyjnych, dokonało jednomyślnego obioru przewodniczącego, którym został senator Gibbons.

Wśród senatorów zarysowała się tendencja poniechania podziału partyjnego i utworzenia natomiast grup korporacyjnych, odpowiadających ciałom wyborczym, które dokonały wyboru nowych senatorów.

—•O•—

Tezy O. Z. N. również skonfiskowane

Poznań. W numerze 101 „Gazety Grudziądzkiej" zostało skonfiskowanych w artykule ks. Panasia p. t. „Ozonowe tezy i bolszewicki „pająk" kilka ustępów, a wśród tych tezy O. Z. N., odnoszące się do wsi, uchwalone przez Radę Naczelną O. Z. N., łącznie z wywodami polemicznymi ks. Panasia.

„Stürmer" wymyśla ang. ministrowi od Żydów

Berlin. Nowy numer organu niemieckich nazistów „Stürmer" zamieszcza fotografię angielskiego ministra wojny Hoare — Belisha z następującym napisem: „Żyd, Hoare — Belisha. Minister wojny angielskiego państwa". Na dole znajduje się hasło: „Kto zna Żyda — zna diabła — Streicher".

Z frontu chińskiego

Tokio. Pat. Wojska japońskie dzisiaj o godz. 13 rozpoczęły natarcie wzdłuż rzeki Szin w pobliżu góry Fi czin na zachód od Liuan.

Po zajęciu Czeng — Czu — Fu i Tajkangu w prowincji Honan dwie lotne kolumny japońskie osiągnęły linie łączącą Fukau i Czukiaku o 20 klm. od nowego koryta rzeki Żółtej. Kolumny te zagrażają przecięciem południowego odcinka kolei prowadzącej do Pekinu.

Nowe koryto rzeki Żółtej istnieje od chwili gdy Chińczycy zniszczyli tamy na wschód od Kaifengu, ażeby przeszkodzić postępom wojsk japońskich. Obecnie rzeka Żółta płynie z północnej części prowincji Szantung na południe i wpada do jeziora Hung tse na granicy Kiangsu.

P. P. S. i pracownicy umysłowi przygotowują obchody 20-lecia niepodległości

Warszawa. Dwudziestolecie odzyskania niepodległości znachodzi już żywy oddźwięk w rozpoczętych przygotowaniach do uroczystych obchodów. Akcję przygotowawczą na dużą skalę prowadzą dwie duże centrale, a mianowicie „Pracowniczy Komitet Uczczenia 20-lecia Zdobytej Niepodległości", składający się z przedstawicieli związków zawodowych pracowników umysłowych, wchodzących w skład C. K. P. oraz kilku związków do tej pory nie należących jeszcze do C. K. P. oraz C. K. W. P. P. S., który już wydał odezwę do świata pracy w sprawie obchodu 20-lecia Nie ulega wątpliwości, że na apel P. P. S. staną klasowe związki zawodowe T. U. R., związki sportowe socjalistyczne, czerwone harcerstwo oraz inne organizacje współdziałające z PPS.

Ochotnicy wojenni Cieszyna przeciw bucie niem. w Polsce

Cieszyn. W Cieszynie odbyło się zebranie członków Ochotników Wojennych Armji Polskiej na którym powzięto ostrą rezolucję protestującą przeciwko panoszeniu się buty niemieckiej w Polsce, szerzeniu się propagandy htlerowskiej, oraz przeciwko wypadkom na terenie W. M. Gdańska.

Dalsze walki w Palestynie

Jerozolima Pat. Na pograniczu Jaffy i Telawiwu powstańcy usiłowali podpalić synagogę. W pobliżu stacji kolejoej w Lyddzie ujęto Araba, który zamierzał podłożyć maszynę piekielną. Donoszą również o zajściach w Ramlech i Haiffie, gdzie rzucono bombę na pewną fabrykę żydowską.

Warto przypomnieć:

Jedna z wielu „konsekwencyj" dyktatorskich

(Czyli: ile warta przyjaźń dyktatorów?)

(X) W roku 1934 najemnicy narodowo — „socjalistyczni" zamordowali (faszystowskiego n. b.) kanclerza b. Austrii Dollfussa. W odpowiedzi Mussolini wygłosił natychmiast ogniste przemówiene, wyekspedował 100.000 żołnierzy na granicę i zaprosił do siebie panią Dollfussową z dziećmi.

W dwa lata później (marzec 1936) wojska niemieckie wkroczyły do Wiednia. Hitler i Mussolini wymienili gorące powinszowania telegraficzne. Tego samego wieczora jakaś kobieta przyszła do ambasady włoskiej w Wiedniu i błagała: „Ratujcie mnie, ratujcie moje dzieci. Zabiją nas". Była to pani Dollfussowa. Odprawiono ją z kwitkiem. Zrozpaczona kobieta pobiegła wtedy do ambasadora francuskiego i dzięki jego pomocy wydostała się z Austrii.

Żony faszystowskich dygnitarzy, zaprzyjaźnionych z „Führerami" winny wpisać sobie ten fakt do pamiętnika i codziennie go sobie w pamięci powtarzać.

Rasizm na zamówienie

We Włoszech proklamowano uro czyście rasizm. „Uczeni" włoscy uda wadniają, że rasowo Włosi są najczy stszym narodem pod słońcem, a Żydzi najgroźniejszym „rozsadnikiem" itd. W ślad za manifestami idą dyskryminacje, za dyskryminacjami zaś radość czarnych i brunatnych publicystów wszelakich narodowości, polskich naturalnie nie wyłączając. Równocześnie pojawia się spora ilość artykułów na ten temat w prasie demokratycznej. Nie mogło być zresztą inaczej. Fakt, o którym mowa, jest doniosły, a publicyści są przecież od tego by właśnie tego m. in. rodzaju wydarzenia gruntownie i wszechstronnie oświetlać. To też bynajmniej nie obfitości enuncjacji należy się lękać, ale niebezpiecznego zamącenia, jakie w związku z tym może nastąpić. Istnieje możliwość zasłonięcia prawdziwego stanu rzeczy lawiną scholastycznych argumentów, argumencików i argumenciątek. Te ostatnie mogą w rezultacie — czego dowiodły już wyniki niejednej „rozstrząsanej ostatnio sprawy" — doprowadzić tylko do powiększenia i tak monumentalnej opoki głupstwa i bredni naszych czasów. To mając na względzie trzeba podkreślić kilka momentów frontowych. Możliwie najprościej. Unikając prób sztucznego „pogłebiania", nie tchórząc przed komunałem.

Przede wszystkim więc: rasizm włoski jest niewolniczym, szablonowym powtarzaniem rasizmu niemieckiego. Założeń i rozwiązań. Haseł i argumentów. Frazeologii i układu, powiedzmy — fizjologii „chwytników". To jest bezsporny fakt. Publicyści, okłaskujący z głupawą miną wszystko co antyżydowskie mogą wyciągać z tego wniosek (i naturalnie — czynią to już we wszystkich możliwych warunkach), ez debiut Mussoliniego na tym polu, potwierdza tylko słuszność rasistycznych założeń. Przekonał się, że to prawda co głosi jego wątpliwie serdeczny przyjaciel więc wprowadzać jego pomysły także na swoim folwarku i nie cofając się przed obięciem roli spóźnionego epigona. Ale:

przecież rasizm niemiecki, mimo gigantycznych megafonów, studiów, badań, przyczynków, katedr, przeszkoleń itd. nie potrafił przekreślić pewnej rzeczy. Drobiazgu, alc dość pikantnego. Nie potrafił mianowicie przekonać, że czołowi przywódcy i ideologowie rasizmu, odpowiadają wymaganiom przez tablice aryjskości przewidziane. Że np. p. Goering jest niby Zygfryd z „Nibelungów" smukły, pan Goebbels po pragermańsku przystojny i urodziwy. Że nieboszczycy Röhm i Heines czuli odrazę do homoseksualizmu, który jest pono właściwością semicką, a... Ani że główny dygnitarz jest — jak atlas germańsko ści przewiduje — typowym, niewątpliwym blondynem. Czytelnicy pamiętają zresztą zapewne, że jeden z półoficjalnych dzienników, pragnąc uporać się jakoś z tymże defektem, ogłosił, iż łubo wspomniany dygnitarz posiada czarne wąsy, to jednak pod pachami jest blondynem. To nie może jednak — nieprawdaż? — uchodzić za argument druzgocący.

Naturalnie, że — jeśli o Włochów idzie — sprawa przedstawia się dużo gorzej. Coctail rasowy Włochów jest przysłowiowy. Tego już nikt i nic nie „odfobi". Ba! Właśnie rasizm niemiecki, wskazując narody rasowo upośledzone, zbastardowane, zdegenerowane itd. wymieniał obok francuskiego — włoski. I włoskiemu przyznawał nawet pod tym względem palmę pierwszeństwa. Więc — albo, albo. Albo teoretycy niemieccy nie mieli racji, a w takim razie cała parada jest świadomym bluffem; albo — mieli rację, a wówczas... To jedno.

Powtóre: cokolwiek możnaby powiedzieć o rasizmie niemieckim, trzeba przyznać, że popularność jego rosła niejako ewolucyjnie. Przynajmniej do pewnego czasu. Natomiast włoskie orędzia rasistowskie wybuchły na gle, przygotowywane w **kancelarii**. Rasizm niemiecki, sprzeczny z abeca dłem nauki głoszony był głównie przez ludzi, którzy niewiele mieli wspólnego z solidnymi, badawczymi metodami. Gdy rasiści doszli jednak do władzy, uczeńcy dobudowali „na ukowe" uzasadnienia. Na zamówienie. Poprzedzający je okres organicznego wzrostu, zasłaniał jednak ten fakt. Inaczej we Włoszech. Tu „zamówieniowy" charakter „uczonych" wypracowań występuje z całą jaskrawością. Duce nakazał, a profesorowie w ciągu jednego dnia zmienili przekonania i udawadniają **odwieczność rzekomej prawdy**, zakomunikowanej im drogą rozkazu przed **kilkoma dniami**. Ktoby posiadał więc wątpliwości co do charakteru badań faszystowskich „uczonych", musi teraz złudzenia utracić. To jasne: piszą i obwieszczają **na zamówienie**. Tak, proszę państwa: NA ZAMÓWIENIE.

Sprawa trzecia: Dotąd cieszyli się Żydzi zupełnym we Włoszech równouprawnieniem. Są wśród nich profesorowie i generałowie. „Odwieczność" włoskiego rasizmu nie przeszkodziła im nimi zostać. Żadnych co do nich il duce wątpliwości nie żywił. Teraz stali się „obcymi". O tej „obcości" świadczy następująca rozmowa, cytowana przez publicystę antyżydowskiego „Czasu":

„— A antysemityzm?

— Także mają rację! Za dużo Żydów nazjeżdżało się do Włoch, aby chleb ludziom odbierać. Sama mam córkę za lekarzem, człowiekiem wykształconym, który mimo to zarabia nędznie. Jak Żydzi wyjadą, napewno będzie miał więcej klientów, no! więcej zacznie zarabiać. Patronka zamyśliła się chwilę, po czym zapytała:

— Ale niech pan mi powie, co to są naprawdę ci Żydzi?"

Podkreślamy: cytuje tę rozmowę publicysta „Czasu", którego o filosemitvzm nikt nie posądzi. I dodaje, że „mało kto odróżnia rdzennego Włocha od Żyda włoskiego, a linia podziału wedle kryteriów rasowych zatarła się w tutejszym społeczeństwie niemal całkowicie. I stąd śmieszne dla nas i rozbrajające w swojej naiwności pytanie: co to znaczy właściwie Żyd? Co to jest rasa?"

Innymi słowy: bluff na bluffie jeż dzi i bluffem pogania. Idzie zaś o odwrócenie uwagi od ruiny finansowej do której doprowadziły państwo włoskie rabunkowe wojny — abisyńska i hiszpańska. I... o uzyskanie od tych „obcokrajowców" pieniędzy, którymi możnaby niecoś załatać.

Bo oto: równocześnie z dyskriminacjami antyżydowskimi we Włoszech, rząd włoski za pośrednictwem specjalnych wysłanników zwrócił się do finansiery żydowskiej w Ameryce o grubszą pożyczkę, dając równocześnie do zrozumienia piórem czołowego publicysty, że los Żydów włoskich nie jest jeszcze przesądzony. To znaczy: jeśli dadzą pieniądze, nie jest wykluczone, że „odwieczni" obcorasowcy staną się znowu nieposzlakowanymi Włochami.

Cynizm dosięgnął więc szczytu. Tylko że tym razem stało się to prawie jawnie. Każdy kto chce może sam oglądać **kuchnię rasizmu**.

W rezultacie zaś winni przejrzeć wreszcie nawet notoryczni ślepcy. Czy jednak przejrzą?

embe

Na wielkiej naradzie zajmą prac. umysłowi

stanowisko w sprawie wyborów samorządowych

Warszawa. Dnia 9 bm. obradowała w Warszawie w pełnym składzie przy współudziale członków z prowincji, Centralna Komisja Porozumiewawcza Pracowniczych Związków. Po zatwierdzeniu planu akcji, związanej z uczczeniem 20-lecia zdobytej niepodległości, dalej miesiąca propagandy prasowej, rozwinęła się dłuższa dyskusja w sprawie podwyżki podniesionej taryfy kolejowej. Powzięto uchwałę, domagającą się stosowania takich ulg dla pracowników umysłowych, oraz ich rodzin, których uposażenie nie przekracza wysokości płac VI stopnia, z jakich korzystają robotnicy, tak dla biletów tygodniowych jak i miesięcznych.

Plenarne posiedzenie akceptowało decyzję prezydium zwołania na dzień 25 bm. posiedzenia członków zarządów głównych, wchodzących w skład CKP oraz zarządów okręgowych, związków z terenu Warszawy dla omówienia spraw, związanych z wyborami do samorządów. Na podstawie opinii, wypowiedzianej przez członków tej dużej konferencji, zostanie powzięta decyzja o ustosunkowaniu się do wyborów.

Samolot zderzył się z traktorem

Na lotnisku Innisfail w Australii wydarzyła się katastrofa lotnicza przy lądowaniu samolotu pasażerskiego. 10 osób poniosło śmierć, 7 zostało rannych. Przyczyną wypadku był traktor, który wyrównując teren lotniska, nie zdołał w porę usunąć się przed nadlatującym samolotem.

Dwa miliardy marek z pieniędzy ubezpieczeniowych

na zbrojenia niemieckie

Dochody państwowe zakładu ubezpieczeń od bezrobocia w Niemczech wzrosły w latach 1937/1938 do 1751 milionów marek, z 1346 milionów w okresie 1935)1936. Natomiast świadczenia na rzecz bezrobotnych w 1937 — 1938 spadły aż do 320 milionów marek z 757 milionów, wypłacanych w okresie 1935)1936.

Gdzie się podziały nadwyżki? — „Frankfurter Zeitung" pośrednio wyjaśnia, gdzie ulokowano nadwyżki, stwierdzając, że zostały one odprowadzone na „cele państwowe, bezpośrednio, czy też pośrednio". A wyniosły one w 1935)1036 — 177 milionów, w 1936)1937 — 672 milionów, w 1937 1938 aż 1135 milionów marek. Całą tę kwotę wydano na zbrojenia, a więc prawie dwa miliardy marek w okresie trzech lat.

Anglia sprowadzi produkty rolne tylko z tych państw, które kupią jej wyroby przemysłowe

W czasie obrad Międzynarodowej Parlamentarnej Konferencji Ekonomicznej padło z ust członka delegacji angielskiej, sir Williama Waylanda, bardzo znamienne oświadczenie. Sir Wayland, charasteryzując polityką gospodrczą Wielkiej Brytanii, oświadczył że wobec dużych różnic kosztów produkcji w Anglii, tamtejsze sfery miarodajne rozpatrują zagadnienie klauzuli uprzywilejowania a to celem ochrony rolników angielskich przed dumpingiem zagranicznym. W tych dniach wyszło właśnie zarządzenie, w którym rząd angielski zagwarantował rolnikom minimalną cenę pszenicy w wysokości 45 szylingów za 100 kg.

Sir Wayland stwierdził na koniec, że Anglia liczy się poważnie z wejściem na drogę polityki kupowania produktów rolnych jedynie w krajach, nabywających angielskie wyroby przemysłowe.

Kronika polska

Gdynia. Podczas walnego zjazdu T. U. R. w Gdyni zwracały uwagę, krążące po ulicach patrole „S. P. S. N.", rozdające ulotki, skierowane przeciwko komunizmowi i Żydom. Ulotki rozrzucano również z samochodów ciężarowych. Akcję tę prowadzili członkowie umundurowani straży porządkowej Stronnictwa Narodowego (S. P. S. N.).

Katowice. Zawodowe związki górników rozpoczną pertraktacje ze związkiem pracodawców prawdopodobnie około 12 bm., dotyczące wymówionej umowy zbiorowej. Związki zawodowe domagają się zdecydowanie podwyżki płac.

Lwów. Ostatnio pojawiły się pogłoski, jakoby profesor Bujak, w związku z deklaracją o przystąpieniu do aktywnej pracy w ruchu ludowym, miał złożyć prezesurę Zrzeszenia Inteligencji Ludowej i Przyjaciół Wsi.

P. A. A. dowiaduje się z miarodajnego źródła, że pogłoski te nie odpowiadają prawdzie, gdyż ani profesor Bujak nie podejmował takiej decyzji, ani zarząd zrzeszenia nie zajmował żadnego stanowiska w tej sprawie.

Lwów. Lwowska placówka Związku Hallerczyków wraz z pokrewnymi organizacjami urządziła uroczyste powitanie generała Hallera w dniu 7 bm., który przybył do Lwowa w drodze na uroczystości poświęcenia Kościoła w Wysocko Hallerczynie koło Brodów.

Warszawa. Na dzień 15 bm. został zwołany do Warszawy Centralny Wydział Z. Z. Z., który omówi sprawy, związane z wyborami samorządowymi. W tej chwili jest sondowana opinia w terenie.

Warszawa. W Warszawie rozpoczął obrady zjazd Koła Akademickiego przy Centralnym Związku Młodej Wsi, w którym bierze udział 100 delegatów i 50 gości.

Zjazd zagaił prezes Koła Kowalski. W pierwszym dniu zjazdu referaty wygłosili prezes Gierat „O podstawach ideowych młodzieży wiejskiej", oraz „O celach i zadaniach Koła Akademickiego młodzieży wiejskiej" i Tadeusz Więckowski „Zadana młodzieży wiejskiej na terenie akademickim o warunkach studiów w Warszawie".

Warszawa. Wracając do wiadomości, podanej przez P. A. A., jakoby miało dojść do pojedynku między dwoma działaczami związku pracowników umysłowych podajemy na podstawie wyjaśnienia P. A. A., że sprawa ta została już przed kilku tygodniami załatwioną.

Warszawa. W Warszawie odbędzie się w dniach 11 i 12 bm. ogólnopolski zjazd maturzystów — synów i córek chłopskich, zorganizowany przez II Koło Młodzieży Wiejskiej „Wici", grupujące studentów wyższych uczelni.

Angielskie większe miasta na wypadek wojny będą ewakuowane

Londyn. Dnia 15 września zostanie opublikowane sprawozdanie specjalnej komisji, która z ramienia angielskiego ministerstwa spraw wewnętrznych badała problem ewakuacji ludności z wielkich miast na wypadek wojny.

Niemiecka artyleria przeciwlotnicza w Hiszpanii

Monachium. Z Monachium został wysłany do Hiszpanii dla wojsk generała Franco oddział Nr. 6 artylerii przeciwlotniczej. Poza tym odkomenderowano szereg różnych specjalistów broni przeciwlotniczej oraz oddziałów zmotoryzowanych.

Znachorzy w Sowietach

Moskwa. Sytuacja lekarzy sowieckich, zwłaszcza w okręgach bardziej odległych od centrum — jest niezwykle ciężka. Brak opieki lekarskiej specjalnie dotkliwie daje się odczuć na Kaukazie, gdzie w Dagestanie na 180 rejonów jest tylko 80 lekarzy, a w okręgu ordżonikidzewskim na 136 rejonów nie ma ani jednego lekarza rejonowego. Poza tym brak środków komunikacyjnych w tych okręgach uniemożliwia korzystanie z opieki nawet tych nielicznych lekarzy. W okręgach środkowo — azjatyckich i syberyjskich ludność do dziś dnia korzysta wyłącznie z „porad" znachorów.

Nie wolno krytykować szkoły w Niemczech

Essen. Policja niemiecka we wsi Hüffen obok Bünde w Westfalii aresztowała jedną z włościanek, która publicznie narzekała, że dzieci przychodzą ze szkoły tak zmęczone, że nie mają wcale chęci do nauki. Aresztowana do tej pory pozostaje w więzieniu.

Dziesięć tysięcy żołnierzy niemieckich w Kehl

Kehl. Zarządzenia francuskie wzmocnienia większym stanem wojskowym linii Maginota, natychmiast spowodowało zwiększenie garnizonów niemieckich na granicy francuskiej. Koncentracja ta gdzieniegdzie jest już ukończona. W jednej tylko przygranicznej miejscowości Kehl skoncentrowano aż 10.000 żołnierzy. Miejscowość Kehl jest położona nad Renem przy ujściu do Renu rzeczki Kinzig, naprzeciw Strassburga. Przez Ren w tej miejscowości prowadzą dwa duże mosty. Kehl jest stacją węzłową.

155 narodowości zamieszkuje ZSRR.

Moskwa. Wśród materiałów przygotowawczych do powszechnego spisu ludności w Związku Sowieckim, zwracają uwagę dane, opracowane przez sowiecką Akademię Nauk. Według tych danych terytorium ZSRR zamieszkałe jest przez 155 narodowości i grup narodowościowych, mówiących 141 językami. Przeważająca liczba narodów posiada własne piśmiennictwo.

Obok ludów liczących kilkadziesiąt milionów są i takie które liczą zaledwie kilkuset ludzi. Najmniej liczebnym narodem są Oroki zamieszkujący Sachalin. Jest ich 154.

Flota amerykańska bierze udział w manewrach floty angielskiej

Londyn. Potwierdza się wiadomość że utworzenie atlantyckiej eskadry floty Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej nastąpiło wskutek życzenia admiralicji angielskiej.

Duże wrażenie wywołała wiadomość, że w manewrach tegorocznych floty angielskiej na Morzu Północnym bierze udział flota USA w składzie 7 ciężkich krążowników oraz 7 torpedowców.

Wydatki państwowe na wyznania religijne

Wydatki na wyznania z budżetu państwa są uregulowane w szeregu umów i ustaw. Całokształt wydatków na wyznanie katolickie obrządku łacińskiego jest określony konkordatem ze Stolicą Apostolską z 10. II. 1922 r. do mojżeszowego — rozporządzenie Prezydenta z 14. X. 1927 r. itd.

Wszystkie te wydatki stanowią w naszym budżecie państwowym solidną pozycję. Mówią o tym aż nadto wyraźnie cyfry preliminarza budżetowego na rok bieżący. Wedle nich wyznania religijne „kosztują" łącznie zł. 22.444.970.— nauka i szkolnictwo akademickie zł. 28.731.800.— szkolnictwo zawodowe zł. 13.965.760.— sztuka zł. 2.008.100.—

Z podanej wyżej globalnej sumy wydatków wyznaniowych na wyznania katolickie (wszystkich obrządków) przypada zł. 20.005.380 czyli w przybliżeniu **89% przy 76% ludności katolickiej w państwie.** Wyznanie prawosławne figuruje w preliminarzu z sumą zł. 1.470.880 (6 proc. budżetu wyznaniowego przy 16 proc. obywateli wyznania prawosławnego). Ewangelicy, skupiający 2,7 proc. ludności Polski, musieli się zadowolić sumą zł. 354.000 tj. półtora procentu wszystkich wydatków wyznaniowych. „Najtańsze" jest niewątpliwie wyznanie mojżeszowe, figurujące w preliminarzu z cyfrą 182.760 zł. czyli ułamkiem procentu ogólnej sumy wydatków wyzn.,

Wydatki wyznaniowe to w lwiej części wydatki personalne, idące na utrzymanie duchowieństwa. W wyznaniu katolickim uposażenie kleru wynosi aż zł. 17.625.329. Do sumy tej dodać należy wydatki emerytalne, wynoszące zł. 383.413, oraz dotacje służby kościelnej zł.63.298.—

Ciekawe, że nawet uczniom katolickich seminariów duchownych państwo płaci (na podstawie konkordatu) 125 punktów mnożnej dla urzędników państwowych tj. przeszło zł. 50.— miesięcznie. Ponieważ zaś liczba etatów dla alumnów wynosi (według „Małego Rocznika Statystycznego") 2.867 zł. otrzymujemy pokaźną sumę zł. 1.720.200. Gdybyż cała młodzież w średnich i wyższych zakładach naukowych mogła być otoczona podobną pomocą materialną!

Opieka ta w znacznej mierze tłumaczy pewne charakterystyczne zjawisko. Wedle „Małego Rocznika Statystycznego" absolwentów, którzy bez opóźnienia ukończyli studia, było w 1936/37 r. na wydziale teologii 78,8 proc., na prawie — 40,9 proc., na wydziałach technicznych — 15 proc., na medycynie — 74,4 proc., na farmaceutyce — 58,5 proc., na weterynarii — 73,9 proc. Jak wiadomo medycyna i weterynaria są wydziałami zmuszającymi do całkowitego poświęcenia się studiom, absorbującym słuchacza całodziennie i wykluczającymi możliwość stałej pracy zarobkowej. Omijają też te wydziały studenci, którzy muszą zarabiać na swe utrzymanie.

Znamienne, że np. w 1935/36 r. aż 95,2 proc. absolwentów ukończyło studia teologii bez opóźnienia! Wszystko to przemawia za tezą, że brak kłopotów materialnych decydująco wpływa na bieg studiów i pomyślne ich ukończenie.

Ile ludzi umiera na raka w Szwajcarii

Liga do walki z rakiem w Szwajcarii ogłosiła statystykę, dotyczącą śmiertelności w różnych kantonach. Okazuje się, że ogółem śmiertelność na raka zmniejszyła się w Szwajcarii dość znacznie, z wyjątkiem grupy osób powyżej lat 70. Statystyki obejmują dwa okresy, mianowicie lata 1909 — 1912 i 1929 — 1932, a więc z przerwą dwudziestoletnią. Oto najważniejsze cyfry, obrazujące stan śmiertelności na raka w tych dwóch okresach. Mężczyźni w pierwszy okresie: w wieku 40 — 49 lat (11 proc), w wieku 50 — 59 (36), w wieku 60 — 69 (84) i powyżej 70 lat (114). Te same cyfry dla okresu drugiego, to znaczy 1929 — 1932 wynoszą 8 - 34 - 82 i 141 procent. Co się tyczy kobiet, cyfry w obu grupach dla tych samych wieków wynoszą: 12 — 10 — 30 — 27 — 57 — oraz 95 i 104 procent. Jak widać wogóle postęp jest dość znaczny, z wyjątkiem ludzi po siedmdziesiątce.

Jak zarabiają polscy górnicy

Główny Urząd Statystyczny ogłosił ostatnio dane cyfrowe dotyczące przeciętnych zarobków robotników w kopalniach węgla kamiennego w miesiącu czerwcu rb. Przeciętny zarobek dzienny górnika, obejmujący sumę wypłat razem z wszelkimi dodatkami i z wartością węgla deputatowego wynosił średnio dla wszystkich robotników w kopalniach węgla w czerwcu br. 8.69 zł., w zagłębiu górnośląskim 9.33 zł., w Zagłębiu Dąbrowskim 7.68 zł., w Zagłębiu Krakowskim 6.41 zł.

Zarobek dzienny mężczyzn pracujących pod ziemią wynosił średnio we wszystkich zagłębiach węglowych 9.18 zł., w Zagłębiu Górnośląskim zł. 9.70, w Dąbrowskim 8.24, Krakowskim 7.03. Zarobek kobiet wynosił we wszystkich zagłębiach 3.89 zł., w Zagłębiu Górnośląskim 4.31 zł., Dąbrowskim 3.52 zł., i w Zagłębiu Krakowskim 3.01 zł.

Militaryzacja młodzieży sowieckiej

Moskwa. W dalszym ciągu szeroko zakrojonej akcji przysposobienia wojskowego młodzieży sowieckiej, która swym zasięgiem obejmuje również i wieś — przystąpiono do zmilitaryzowania młodzieży fabrycznej w miastach.

W Leningradzie utworzono 15 pułków robotniczych z kompletnym uzbrojeniem oraz oddziały obrony przeciwgazowej i sanitarne. Oddziały te w dniu obchodu dnia międzynarodowej młodzieży komunistycznej wzięły udział w defiladzie poprzedzane oddziałami członków Związku Młodzieży Komunistycznej, odbywających służbę czynną w oddziałach wojskowych garnizonu leningradzkiego.

Najlepszy przyrost naturalny mają Rumunia, Holandia, Polska i Portugalia

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, najlepszy procentowy przyrost naturalny tzn. w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, miały w r. 1937 Rumunia — 11,5, Holandia — 11, Polska — 10,9 i Portugalia — 10,9. W stosunku do r. 1936 liczby powyższe są dla wszystkich tych państw niższe, przy czym stosunkowo największy spadek przyrostu wykazała Polska (z 12 na 10,9). Z innych państw europejskich najmniejszy przyrost miała Anglia — 2,5 i Szwecja 2,3. Katastrofalnie przedstawia się pod tym względem sytuacja we Francji, gdzie nie tylko że nie było żadnego przyrostu, ale przejawił się jeszcze ubytek ludności w stosunku 0,3 na 1000 mieszkańców.

Rekordowe zbiory pszenicy w Rumunii

Według ostatecznych obliczeń tegoroczne zbiory pszenicy w Rumunii wynoszą 495 tys. wagonów, gdy w r. 1932 wynosiły tylko 263 tys. wagonów, a r. 1934 — 270.000 wagonów. Gdy w latach 1932 do 1934 zbiory były najsłabsze, to w latach następnych stale wzrastały i w roku bieżącym osiągnęły cyfrę rekordową. Zbiory tegoroczne przekraczają zeszłoroczne o 145.000 wagonów.

Wartość zbiorów w roku bieżącym oceniana jest na okrągło 20 miliardów lei, gdy w r. 1932 wynosiła tylko 6.6 miliarda lei.

Zwiększyła się ilość fałszerstw

Raporty policyjne wykazują, że w I-szym półroczu br. zwiększyła się ilość fałszerstw w porównaniu z I-szym półroczem ub. r. W tym roku zameldowano ich policji — 3.382, natomiast w r. 1937 — 3.338.

PPS. i ZZZ. w Małopolsce Wschodniej razem ze Str. Ludowym

Lwów. W powiecie mościckim w Stajańcach odbyło się poświęcenie sztandaru Stronnictwa Ludowego. Na zgromadzeniu publicznym w którym wzięli udział chłopi polscy i ukraińscy przemawiali imieniem PPS — Kasiński Antoni oraz imieniem ZZZ Hrycyszyn Grzegorz.

Rumunia broni się przed szpiegostwem gospodarczym

Rumuńskie min. gospodarstwa zarządziło że zwiedzanie przedsiębiorstw przemysłowych o większym znaczeniu technicznym i gospodarczym wymagać będzie w przyszłości specjalnego zezwolenia ministerstwa. Nie tylko obcokrajowcy, ale także obywatele rumuńscy muszą w każdym wypadku zwracać się o pozwolenie obejrzenia takiego przedsiębiorstwa do ministerstwa gospodarstwa narodowego.

Poza tym poszczególnym zakładom przemysłowym zabroniono udzielać zwiedzającym jakichkolwiek wyjaśnień, dotyczących sposobu produkcji, obrotów itp.

WRZESIEŃ
13
wtorek

WAŻNE NUMERY TELEFONICZNE

Straż ogniowa 122-22
Zegarynka 98
Centr. międzym 97
Informator telef. 137-00
Biuro napr. telef. 150-50
Informator kol. 121-08
Centr. gazowni 152-05
Centr elektr. 150-70
Centr. wodociąg. 121-99
Pogotowie rat. 111-11,

KALENDARZ RZYM. - KATOLICKI

Wtorek, Filipa

Teatr

Z TEATRU M. IM. J. SŁOWACKIEGO

Dziś w poniedziałek po cenach zniżonych zabawna komedia L. Verneuila i G. Berra „Pociąg do Wenecji". W sztuce występują: R. Pawłowska, W. Macherski, S. Czajkowski R. Wroński, W. Kolwas. „Pociąg do Wenecji" powtórzony będzie w środę.

Jutro we wtorek świetna komedia Wl. Bus Feketego „Jan", w premierowej obsadzie.

„GDZIE DIABEŁ NIE MOŻE..." komedia Romana Niewiarowicza będzie najbliższą premierą Teatru im. J. Słowackiego. Próby odbywają się codziennie pod kierunkiem reż. J. Karbowskiego.

Plan przedstawień: Poniedziałek 12. IX. „Pociąg do Wenecji"; Wtorek 13. IX. „Jan"; Środa 14. IX. „Pociąg do Wenecji".

Repertuar kin

ADRIA: Miłość porucznika carskich huzarów z Dunią córką poczmistrza.

APOLLO: Wakacje (Katarzyna Hepburn, Gary Grant).

ATLANTIC: Kurier carski (A. Wohlbruck) i Niewinnie się zaczęło (Loretta Young, Tyrone Power).

DOM ŻOŁNIERZA: Lekarz pięknych kobiet (Loretta Young).

LOPP: Historia jednej nocy i Dziewczyna szuka miłości.

Promień: Znachor (Stępowski.

STELLA: Magiczny klucz i Na straży prawa.

SZTUKA: Lokaj Jaśnie Pani (Annabella, Powell, Schildkraut).

WANDA: Złotowłosa (Jeanette Mac Donald, Nelson Eddy).

UCIECHA: Druga młodość (Gorczyńska, Stępowski).

FOTOPLASTIKON (Szczepańska 5): Sumatra (egzotyczna wyspa).

Repertuar kin kieleckich

W. F. i P. W.	Grobowiec indyjski
CZWARTAK	Tydzień przed ślubem i Ofiary wielkiego miasta
PALACCE	Prawda zwycięża
CASINO	Dla ciebie Seniorito

Radio

Wtorek 13 września 1938.

6.15 Sygnał czasu; 6.20 Muzyka z płyt; 6.45 Gimnastyka; 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Płyty; 8.00 Audycja dla szkół; 11.00 Audycja dla szkół; 11.15 Muzyka z płyt; 11.57 Sygnał czasu i hejnał; 12.03 Audycja południowa; 15.15 Audycja dla dzieci starszych; 15.35 Przegląd aktualności finans.; 15.45 Wiadomości gospodarcze; 16.00 Koncert muzyki 16.40 Pogadanka konkursowa Polskiego Radia; 16.45 Pogadanka pt. „Od Tatr do strażosfery; 17.00 Muzyka lekka i taneczna; w przerwie: program na dzień następny; 18.00 „Życie mrowiska; 18.10 recital fortepianowy; 18.45 „W dniu imienin Madame Płachcina" frag. z pow.; 19.00 Utwory muzyczne; 19.20 Pogadanka aktualna; 19.30 Koncert rozrywkowy; 20.45 Dziennik wieczorny; 20.55 Pogadanka aktualna; 21.00 Audycja dla wsi; 21.10 W 150 rocznicę odsłonięcia pomnika Króla Jana Sobieskiego w Laz. Królewskich; 21.55 Wiadom. sport.; 22.00 Koncert muzyki; 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego.

Akcja przedwyborcza w Krakowie rozpoczęta

W niedzielę 11 bm. odbyły się w Krakowie pierwsze zgromadzenia publiczne w sprawie wyborów samorządowych. Zgromadzenia powyższe, zwołane przez OKR PPS Kraków miały miejsce na wszystkich przedmieściach miasta, przy czym należy zauważyć, że wszędzie gromadziły one tłumy uczestników. Po przemówieniach zebrani uchwalali (wszędzie jednogłośnie) rezolucje, pozwalające zorientować się zupełnie wyraźnie w linii partii aprobowanej całkowicie przez masy robotnicze. W rezolucjach tych zebrani domagają się mianowicie NATYCHMIASTOWEGO ROZWIĄZANIA SEJMU i SENATU oraz NOWYCH WYBORÓW.

Równocześnie akcentują KONIECZNOŚĆ UTRZYMANIA „CZYSTOŚCI" w wyborach samorządowych i TO CZYSTOŚCI NIE TYLKO NA PAPIERZE.

Jak z powyższego widać, wzmiankowane zgromadzenia odbyły się wyraźnie pod hasłem udziału w wyborach samorządowych, równocześnie je dnak precyzowały i podkreślały postulaty, których realizacja zapewni wyborom poważny charakter a w następstwie — autorytet moralny wybranemu przedstawicielstwu.

Potwierdzają to również dalsze kroki krakowskiej PPS. Dzisiaj mianowicie tj. 12. bm. wojewoda p. dr. Tymiński przyjął delegację PPS, złożoną z przedstawicieli ważniejszych ośrodków robotniczych województwa krakowskiego. Delegacja przedstawiła warunki pod jakimi PPS skłonna by łaby wziąć udział w nadchodzących wyborach do rad miejskich i wiejskich.

Kronika przemyska

Przemyśl się modernizuje

W r. b. wybrukowano w Przemyślu 2 km. ulic i zbudowano dotychczas kolektor kanalizacyjny na przestrzeni około 1810 m. Prace te wykonano kosztem 197.000 zł.

Prezydent miasta p. Chrzanowski zawiadamiając radę miejską o stanie robót inwestycyjnych stwierdził nader niepokojący stan maszyn czynnych w M. Z. E. Mizeria w tym dziale przeciągnie się do listopada, o ile już wreszcie elektrownia będzie mogła wówczas zastąpić zużyte „gruchoty" nowym zespołem maszyn, których dostawa względnie montaż jest kwestią niedalekiej przyszłości.

Znamiennym było poruszenie na tym posiedzeniu m. in. sprawy walki z hałasem ulicznym, którego „centralą" stała się obecnie niewykostkowana na podsewce betonowej ul. Franciszkańska. Ta kampania świadczy, że Przemyśl zgłasza swoją kandydaturę do rzędu wielkich miast.

Ciężkie warunki pracy w nowej fabryce nawozów sztucznych

Niedawno zorganizowany związek zawodowy robotników przemysłu chemicznego jest pierwszym zrzeszeniem tej branży w Przemyślu. Asumpt do stworzenia tej zawodówki dało uruchomienie fabryki nawozów sztucznych przy ul. Borelowskiego, którą przeniesiono do Przemyśla z Sandomierza.

Właścicielem tej nowej placówki przemysłowej jest spółka rolniczo-handlowa „Produkt" (M. Deutsch i Ska). Wynagrodzenie robotników jest niestety niesłychanie niskie, mimo że praca odbywa się wśród nader szkodliwych dla zdrowia warunków higienicznych.

Akcja nowego Związku Zawodowego zmierza zatem do uzyskania dogodniejszych warunków pracy i lepszych stawek wynagrodzenia. (Mgr.)

Kinoteatry przemyskie

Apollo: Przy zamkniętych drzwiach.
Casino: Biały motyl.
Muza: Szczęśliwa 13-tka.
Olimpia: Wrzos.
Fotoplastikon: Jerozolima.

Repertuar kin radomskich

APOLLO	Zgrzeszyłam
ADRIA	Ich stu i ona jedna oraz Bunt załogi
CZARY	W sieci wywiadu i Skrzydła nad Honolulu

Kraków ku czci Adama Asnyka

W dniu wczorajszym Kraków godnie uczcił setną rocznicę urodzin wielkiego poety i szermierza wolności Adama Asnyka.

W uroczystościach, które się zaczęły nabożeństwem na Skałce wzięli udział przedstawiciele władz państwowych, zarządu miasta wyższych uczelni krakoskich, oraz przedstawiciele świata literackiego, naukowego i artystycznego.

W południe mimo ulewnego deszczu uczestnicy oraz liczna publiczność zebrali się na ulicy Łobzowskiej, gdzie nastąpiło odsłonięcie tablicy pamiątkowej na domie w którym mieszkał Asnyk. Tablica zawiera następujący napis:

„W domu parterowym, który istniał na tym miejscu żył tworzył i zmarł Adam Asnyk ur. 11 września 1838 r. zmarł 2 sierpnia 1897 r.

Wielki poeta i obywatel członek Rządu Narodowego 1863/64, bojownik o wolność i oświatę narodu, pierwszy prezes T. S. L.

W setną rocznicę urodzin poety tablicę tą położył Zarząd Miejski w r. p. 1938."

Na krakowskim bruku

Onegdaj na Dworcu Osobowym w Krakowie popełnił samobójstwo przez powieszenie w ustępie jakiś nieznany mężczyzna, do tychczas nieustalonego nazwiska.

W celu ustalenia indentyczności samobójcy podaje się rysopis: lat około 30 — 35, wzrost 160 cm, średniej tuszy, twarz blada szczupła ogolona, włosy ciemno — blond, czesane na bok, w górnej szczęce 2 złote zęby, ubrany w czarne marynarkowe ubranie wpaski, koszula biała, krawat pstrokaty. Wszelkie informacje kierować do: „Wydział Śledczy Kraków, Siemiradzkiego 24.

* * *

Organa P. P. przeprowadziły ubiegłej nocy na terenie całego miasta obławę, w czasie której zatrzymano 13 osób za różne przestępstwa.

Sprzeniewierzył 12.000 zł

Wielkie wrażenie w Katowicach wywołało aresztowanie b. kasjera KKO w Stryju Marcina Fischera. Fischer od dłuższego czasu ukrywał się przed policją.

Aresztowanie nastąpiło gdy Fischer znajdował się w klubie. Przyznał się on do zdefraudowania 12 000 zł. Defraudacji dokonywał systematycznie przez dłuższy czas. W czerwcu br. nadużycia wyszły na jaw i wtedy Fischer zbiegł i tułał się po całej Polsce, aż wreszcie znalazł się w Katowicach. W chwili aresztowania Fischer miał przy sobie 85 groszy.

Nowe znaczki sądowe

Władze sądowe emitują w najbliższym czasie nowe znaczki sądowe, wartości 50 gr. i 1 zł. Znaczki sądowe starego typu używane będą do końca br. po czym wymieniać je będą kasy skarbowe.

Katastrofa motocyklowa
Trzy osoby zabite

Na szosie stryjskiej na 8 kilometrze pod Lwowem wydarzyła się wstrząsająca katastrofa. Motocyklem ze Lwowa jechał sędzia grodzki z Drohobycza Krzysztof Durkalec z synem i pewną panią, która jechała w przyczepce. Nagle nadjechało auto ciężarowe, wiozące ze Stryja materiały pędne. Ponieważ na drodze był gęsty kurz, sędzia kierujący motocyklem, skręcił na lewą stronę szosy. Szofer auta zorientował się w sytuacji i gwałtownie zahamował, wskutek czego pękła opona samochodu. Motocykl jednak wpadł na samochód. Wszyscy troje jadący motocyklem zostali wyrzuceni na samochód i ponieśli śmierć na miejscu. Na miejsce wypadku przybył komendant policji państwowej powiatu lwowskiego i prokurator. Zwłoki ofiar katastrofy odwieziono da Zakładu Anatomii we Lwowie. Szofer i jego pomocnik po spisaniu protokółu zostali wypuszczeni na wolność.

Kronika kielecka

Amatorzy ryb

Przy zbiegu ulic Prostej i Markowskiego w Kielcach patrol policyjny zatrzymał Pietrzyka Jana i Kojaca Stanisława i Kazimierza, którzy posiadali przy sobie większą ilość ryb i sieci. Zatrzymani wyjaśnili, że ryby skradli z sadzawki przy ul. Poniatowskiego.

Kurs dla analfabetów

Zapisy na roczny niedzielny kurs analfabetów i na wieczorowe kursy z zakresu 7 kl. szkoły powszechnej odbywają się codziennie w szkole powszechnej im. św. Wojciecha w Krakowie ul. Krowoderska 14.

RAN GOPAŁ hinduski świątynny tancerz, którego wieczory taneczne są wszędzie prawdziwym evenementem artystycznym, wystąpi w Krakowie tylko jeden raz, a to we środę, 14. bm. w Starym Teatrze.

Stypendia Federacji kobiet z Uniw.
wykształceniem na rok akademicki 1939/40

1) Stypendium Federacji Międzynarodowej (International Senior Fellowshipinaite) w wysokości 250 funtów na studia naukowe zagranicą. Warunki: nieprzekroczony 45 rok życia, samodzielne prace badawcze, z których ostania ukazała się w okresie ostatnich 5 lat.

2) Stypendium Federacji Brytyjskiej (International Residential Sholarship) do Crosby Hall w Londynie w wysokości 100 funtów na studia w dziedzinie nauk humanistycznych i przyrodniczych. Warunkiem mieszkanie w Crosby Hall za opłatą 25 funtów za 9-cio miesięczny okres studiów.

3) Stypendium Federacji Amerykańskiej (International Fellowship Crusade) w wysokości 1500 dolarów na roczne studia w dowolnej dziedzinie naukowej zagranicą z wyłączeniem kraju, w którym kandydatka zamieszkuje lub poprzednio studiowała. Stypendystka winna z góry upewnić się, że uniwersytet lub instytucja, w której zamierza pracować, może dostarczyć jej odpowiednich ułatwień dla badań naukowych.

5) Stypendium Federacji Fińskiej w wysokości 6000 marek fińskch wraz z bezpłatnym 3-mesięcznym pobytem w Helsinkach. Warunkiem znajomość języka fińskiego lub szwedzkiego

O stypendia mogą się ubiegać osoby, które przynajmniej od pół roku należą do Federacji Kobiet z Uniw. Wykszt.

Termin składania podań w zarządzie oddzalu upływa dla stypendium fińskiego w dziale upływa dla stypendium fińskiego w merykańskich w dniu 25 października dla brytyjskiego 20 grudnia.

ZE SPORTU

Wisła przegrywa z Wartą

Kraków. W meczu ligowym poznańska Warta odniosła sensacyjne zwycięstwo nad Wisłą w stosunku 7:5 (4:2). Tak wysokiego wyniku i porażki Wisły na własnym boisku nie spodziewano się, zwłaszcza po dobrych jej wynikach w drugiej rundzie rozgrywek ligowych.

Zwycięstwo Warty należy określić jako szczęśliwe, gdyż w równym, a nawet bardziej sprawiedliwym stosunku wygrać mogła Wisla, która miała przez cały prawie czas gry znaczną przewagę w polu, a tylko wypadami poznańczycy zdołali zapewnić sobie zwycięstwo.

Zawody były prowadzone w tempie b. żywym o ostrym. Sędzia p. Gerblich ze Śląska nie potrafił utrzymać zawodników w karbach. Widzów około 3000.

Sensacyjne zwycięstwo Polonii nad Pogonią

Lwów. We Lwowie rozegrany został mecz ligowy pomiędzy warszawską Polonią i lwowską Pogonią. Sensacyjne zwycięstwo odniosła drużyna stołeczna w stosunku 3:1 (0:1). Jest to pierwsza porażka Pogoni w bież. roku na terenie Lwowa.

Polonia wygrała zasłużenie. Mimo osłabienia brakiem Pazurka i Nawroja, grała ona przez cały czas niezwykle ambitnie. Dwie bramki dla Polonii zdobył Odrowąż. Jedną Jaźnicki, dla Pogoni Wolanin, sędziował p. Kossek z Katowic. Widzów 4000.

Ruch wygrał z Warszawianką 4:1

Na stadionie Wojska Polskiego w Warszawie wobec 8000 widzów Ruch pokonał Warszawiankę 4:1 (2:1). Ślązacy mieli przez cały czas wyraźną przewagę nad przeciwnikiem. Bramki zdobyli Wilimowski (2), Szczerbiński (1), i Peterek (z rzutu karnego). Dla drużyny warszawskiej honorowy punkt uzyskał Smoczek.

Cracovia pokonała drużynę Śmigły 3:1

Wilno. W Wilnie wobec 6000 widzów Cracovia pokonała drużynę Śmigłego 3:1 (3:0). Mecz do przerwy prowadzony był w żywym tempie i na wysokim poziomie. Odnosi się to przede wszystkim do gości, którzy zademonstrowali piękną i skuteczną grę.

AKS odniósł zwycięstwo nad ŁKS 3:2

Katowice. W Chorzowie A. K. S. pokonał ŁKS 3:2 (2:1). ŁKS był w polu wyraźnie lepszy i przy pewnej dozie szczęścia mógł zawody te wygrać.

Garbarnia wchodzi znowu do Ligi

Katowice. W Świętochłowicach w meczu o wejście do Ligi Garbarnia niespodziewanie pokonała Śląsk 2:1 (2:1). Garbarnia okazała się drużyną bardziej wyrównaną. W drużynie śląskiej zawiódł bramkarz Mrozek, któremu należy przypisać porażkę. Bramki dla Garbarni zdobyli Pazurek i Nowak, a dla Śląska God. Zawody prowadził p. Tygalski z Łodzi. Widzów około 2000.

Tabela rozgrywek o wejście do Ligi.

W tabeli rozgryhek prowadzi bezapelacyjnie Garbarnia bez straty punktów.

	gier	pt	st. br.
1) Garbarnia	3	6:0	9.3
2) Union — Touring	3	4:2	7·3
3) Śląsk	3	2:4	6:7
4) P. K. S.	3	0:6	2:11

Pierwsze zwycięstwo Jędrzejowskiej w mistrzostwach St. Zj.

Nowy Jork. Jak donosiliśmy, 8 bm. w Forest Hills pod Nowym Jorkiem rozpoczęte zostały tenisowe mistrzostwa Stanów Zjednoczonych w grach pojedyńczych.

W grze pojedyńczej pań startują 64 zawodniczki, w tej liczbie liczne przedstawicielki zagranicy. Przy rozstawianiu najlepszej ósemki pań, klasyfikowano Jędrzejowską jako najlepszą zagraniczną tenisistkę.

W pierwszej rundzie mistrzostw Jędrzejowska nie grała. W drugiej Polka odniosła pierwsze zwycięstwo, bijąc Amerykankę Blackman w dwuch setach 6:0, 6:3.

OGŁOSZENIA; Rozmiar strony druku; Wysokość 410 m/m szerokość 370 m/mm Podstawą obliczenia jest jeden milimetr, w jednym łamie Strona dzieli się na 4 Ceny ogłoszeń w złotych; I. strona w 1 łamie za m/m zł 1.25; Tekst II—VII strony zł 1. — Za tekstem zł 0.70 Nadesłane za 1 m/m w 1 m/m w 1 łamie zł 0.75. Nekrologi w tekście do 86 m/m w 1 łamie zł 20·—, 2 łamach zł 30.— Ogłoszenia drobne za słowo 0·10 Dla poszukujących pracy w drobnych za słowo 0·05. Matrymonialne za słowo drobnych zł 0·15.

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny: Eugeniusz Mroczek.

Drukarnia „Literacka" w Krakowie, Pl. Zgody 4 — Tel. 185-18